

Prille lente in conjunctuurindicator

Auteur(s):

Deze rubriek wordt maandelijks samengesteld door Robert-Paul Berben, Ronald Bosman, Maarten van Rooij en Ad Stokman van de Nederlandsche Bank M.C.J.van.Rooij@DNB.nl

Verschenen in:

ESB, 89e jaargang, nr. 4424, pagina 45, 23 januari 2004

Rubriek:

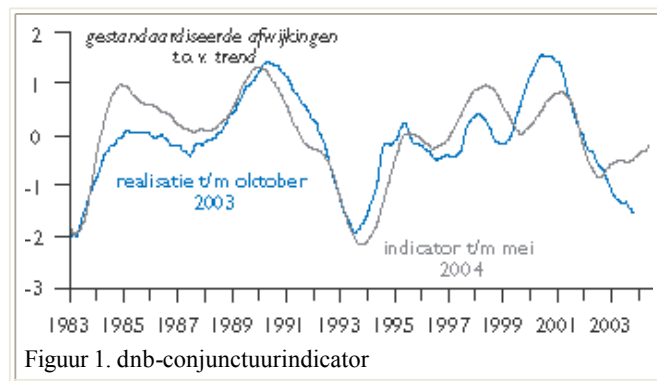
DNB-indicator

Trefwoord(en):

conjunctuur

De conjunctuurbarometer staat nog op zwaar weer, maar de indicator duidt op een prille lente.

Conjunctureel is de economische situatie van Nederland weinig florissant. Diverse positieve signalen kunnen echter worden opgevat als voorbode van herstel. Voorbeelden daarvan zijn het krachtig aantrekken van de economische groei in de Verenigde Staten en de positieve kentering van het consumenten- en het producentenvertrouwen, zowel in Nederland als bij onze belangrijkste handelspartners. Ook de conjunctuurindicator die vooruitblik tot en met mei dit jaar duidt op een voorzichtig conjunctureel herstel voor Nederland (zie [figuur 1](#)).

Conjunctuurmeting blijft somber

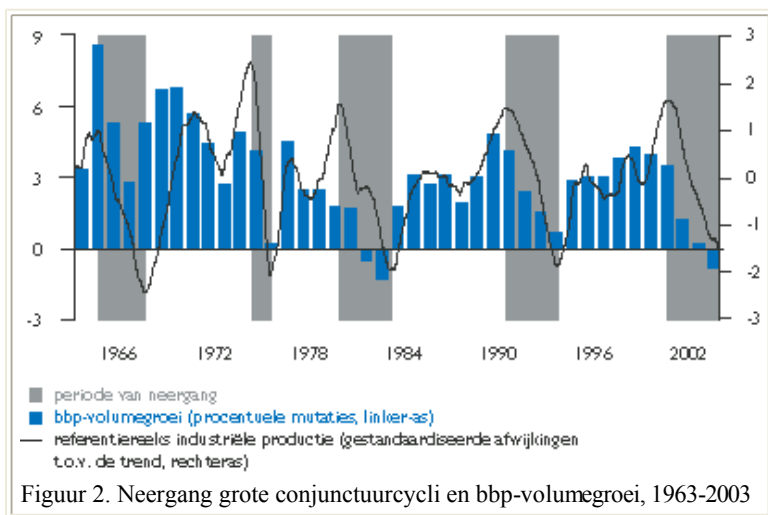
De feitelijke realisatiecijfers (tot en met oktober vorig jaar) duiden nog op conjunctureel zwaar weer. Tegen een spoedig herstel spreekt dat de Amerikaanse groei deels is gedreven door defensie-uitgaven in de aanloop naar en nasleep van de oorlog in Irak. Deze bestedingen betekenen slechts een geringe impuls voor landen buiten de vs. Daarnaast kan een eventueel conjunctuurherstel in de knop worden gebroken door de val van de dollar en bevinden de vertrouwensindices in Nederland zich nog steeds op historisch lage niveaus.

Prille lente

Een jaar geleden voorzag de dnb-indicator ook een spoedig herstel, hetgeen zich helaas niet heeft gemanifesteerd. De vraag is daarom relevant of de situatie nu anders is dan een jaar geleden. Vorig jaar waren de monetaire deelreeksen van de conjunctuurindicator tegen de achtergrond van de wereldwijd stevige monetaire verruiming verantwoordelijk voor het optimisme. Nu bevinden de rentevoeten zich nog steeds op historisch lage niveaus en zijn het de verwachtingen van producenten - in het bijzonder in Duitsland - die in belangrijke mate bijdragen aan de opgang van de indicator. Achteraf gezien heeft de onzekerheid over de op handen zijnde oorlog in Irak mondiaal bijgedragen aan uitstel van economisch herstel. Deze onzekerheid is nu weggenomen, wat bijvoorbeeld naar voren komt in de sterke koersstijgingen op de aandelenmarkten sindsdien.

Maximale lengte neergang

Voor conjunctuurvorsers die geloven in een voortdurende herhaling van patronen is nog een bemoedigend feit te constateren. De duur van de huidige neergang komt nu overeen met de lengte van eerdere stevige conjunctuurdalen (die ruwweg één maal per decennium voorkomen). Het oktobercijfer van de industriële productie markeert de veertigste maand van de neergang. De afgelopen veertig jaar was dit in vier van de vijf gevallen de gangbare lengte van een periode van laagconjunctuur (zie [tabel 1](#)). Alleen de krachtige neergang rond de oliecrisis in 1973/1974 was aanmerkelijk korter. Voortbordurend op deze redenering zijn de groeivoorzichten gunstig: na een periode van neergang volgen doorgaands enige jaren met een robuuste economische ontwikkeling (zie [figuur 2](#)). In dit scenario wordt de prille lente gevolgd door een mooie zomer.

Figuur 2. Neergang grote conjunctuurcycli en bbp-volumegroei, 1963-2003

Tabel 1. Grote conjunctuurcycli sinds 1963

datering		lengte in maanden	
top	dal	opgang	neergang
juli 1964	juni 1967		35
maart 1974	juni 1975	81	15
oktober 1979	april 1983	52	42
april 1990	juli 1993	84	39
juni 2000	?	83	= 40